

Latviešu valodas morfoloģisko pazīmju kopa

SemTi-Kamols (<http://www.semti-kamols.lv>) specifikācija

vers. 2008.06.10 beta

atvasināta no *MULTEXT-East* (<http://nl.ijs.si/ME/V3/msd/html>)

Pazīmju kopa ir veidota sintaktiskās un semantiskās analīzes mērķiem, atvieglojot teikuma locekļu saskaņošanu. Ja kādā kategorijā pazīmes izriet no konteksta, tad netiek pieļauts, ka šāda kategorija var nepiemist (piem., visi nomeni tiek uzskatīti par lokāmiem). Līdzīgi netiek izšķirtas arī citas ārpuskonteksta pazīmes (piem., ģenitīveni).

LIETVĀRDS

Sāsināti: lielv.

Internacionālisms: substantīvs

Angliski: noun

Poz.	Pazīme	Vērtība	Skaidrojums	Piezīmes
1.	Kodifikators	n		
2.	Tips (<i>type</i>)	c	sugas vārds (<i>common</i>)	
		p	īpašvārds (<i>proper</i>)	
3.	Dzimte (<i>gender</i>)	m	vīriešu (<i>masculine</i>)	
		f	sieviešu (<i>feminine</i>)	
4.	Skaitlis (<i>number</i>)	s	vienskaitlis (<i>singular</i>)	
		p	daudzskaitlis (<i>plural</i>)	
5.	Locījums (<i>case</i>)	n	nominatīvs (<i>nominative</i>)	
		g	ģenitīvs (<i>genitive</i>)	
		d	datīvs (<i>dative</i>)	
		a	akuzatīvs (<i>accuzative</i>)	
		l	lokātīvs (<i>locative</i>)	
		v	vokatīvs (<i>vocative</i>)	
6.	Deklinācija (<i>declension</i>)	1		
		2		
		3		
		4		
		5		
		6		
		∅	nepiemīt	'radio'
		r	atgriezenisks (<i>reflexive</i>)	'skatīšanās'

LIETVĀRDS→X-PRIEVĀRDS

7.	x-Pazīmes	Pazīme	Vērtība	Skaidrojums
		Pozīcija	pre/post/rel	
		Vietas apst.	y/n	
		Prievārds	aiz/ap/ar/no/uz/...	„40 instrumentāli”

Apzīmējumi:

∅ = NIL (t.i., „parasta” nulle)

■ – „nestandarta” kategorijas „iekšējai” lietošanai (sk. *SemTi-Kamols* specifikāciju „Latviešu valodas gramatikas modelis”)

■ – implikācija (validēšanas nolūkos)

DARBĪBAS VĀRDS

Sāsināti: darb. v.

Internacionālisms: verbs

Angliski: verb

Poz.	Pazīme	Vērtība	Skaidrojums	Piezīmes
1.	Kodifikators	v		
2.	Tips (<i>type</i>)	m	patstāvīgs (<i>main</i>)	semantiskais modificētājs
		a	palīgverbs (<i>auxiliary</i>)	
		o	modāls (<i>modal</i>)	
		p	fāzes (<i>phasal</i>)	
		e	izpaušmes veida (<i>expression</i>)	
		c	palīgverbs 'būt' (<i>copula</i>)	
		t	palīgverbi 'tikt' un 'tapt'	
3.	Atgriezeniskums (<i>reflexivity</i>)	n	nē (<i>no</i>)	
		y	jā (<i>yes</i>)	
4.	Izteiksme (<i>mood</i>)	i	īstenības (<i>indicative</i>)	
		r	atstāstījuma (<i>relative</i>)	
		c	vēlējuma (<i>conditional</i>)	
		d	vajadzības (<i>debitive</i>)	
		m	pavēles (<i>imperative</i>)	
		n	nenoteiksme (<i>infinitive</i>)	
		p	divdabis (<i>participle</i>)	
5.	Laiks (<i>tense</i>)	p	tagadne (<i>present</i>)	
		f	nākotne (<i>future</i>)	
		s	pagātne (<i>past</i>)	
		∅	nepiemīt	nenoteiksme (^(↔)) vajadz. izt. (^(↔))
6.	Transitivitāte (<i>transitivity</i>)	t	pārejošs (<i>transitive</i>)	
		i	nepārejošs (<i>intransitive</i>)	
		∅	nepiemīt	x-nom-izteicējs (^(↔)) x-izteicējs (^(↔))
7.	Pabeigtība (<i>perfect</i>)	p	pabeigts (<i>perfect</i>)	
		i	nepabeigts (<i>imperfect</i>)	
		∅	nepiemīt	x-nom-izteicējs (^(↔)) x-izteicējs (^(↔))
8.	Konjugācija (<i>conjugation</i>)	1		
		2		
		3		
		i	nekārtņais (<i>irregular</i>)	'būt', 'dot', 'iet'
		∅	nepiemīt	x-izteicējs
9.	Persona (<i>person</i>)	1		
		2		
		3		
		∅	nepiemīt	nenoteiksme (^(↔)) vajadz. izt. (^(↔))
10.	Skaitlis (<i>number</i>)	s	vienskaitlis (<i>singular</i>)	
		p	daudzskaitlis (<i>plural</i>)	
		∅	nepiemīt	nenoteiksme (^(↔)) vajadz. izt. (^(↔))

11.	Kārta (<i>voice</i>)	a p ∅	darāmā (<i>active</i>) pasīvā (<i>passive</i>) nepiemīt	nenoteiksme
12.	Noliegums (<i>negative</i>)	n y	nē (<i>no</i>) jā (<i>yes</i>)	

DARBĪBAS VĀRDS → DIVDABIS

Saīsināti: divd.

Internacionālisms: participis

Angliski: participle

5.	Deklinācija (<i>declension</i>)	d	lokāms (<i>declinable</i>)	
		p	daļēji lokāms (<i>partially decl.</i>)	
		u	nelokāms (<i>undeclinable</i>)	-ot, -am, -ām
6.	Dzimte (<i>gender</i>)	m	vīriešu (<i>masculine</i>)	
		f	sieviešu (<i>feminine</i>)	
		∅	nepiemīt	nelokāms
7.	Skaitlis (<i>number</i>)	s	vienskaitlis (<i>singular</i>)	
		p	daudzskaitlis (<i>plural</i>)	
		∅	nepiemīt	nelokāms
8.	Locījums (<i>case</i>)	n	nominatīvs (<i>nominative</i>)	
		g	ģenitīvs (<i>genitive</i>)	
		d	datīvs (<i>dative</i>)	
		a	akuzatīvs (<i>accuzative</i>)	
		l	lokātīvs (<i>locative</i>)	
		v	vokatīvs (<i>vocative</i>)	
∅	nepiemīt	nelokāms		
9.	Kārta (<i>voice</i>)	a	darāmā (<i>active</i>)	
		p	pasīvā (<i>passive</i>)	
		∅	nepiemīt	nelokāms
10.	Laiks (<i>tense</i>)	p	tagadne (<i>present</i>)	
		s	pagātne (<i>past</i>)	
		∅	nepiemīt	nelokāms
11.	Noteiktība (<i>definitness</i>)	n	nenoteiktais (<i>no</i>)	
		y	noteiktais (<i>yes</i>)	
		∅	nepiemīt	nelokāms

DARBĪBAS VĀRDS → X-VERBS

12. vai 13.	x-Pazīmes	Pazīme	Vērtība	Skaidrojums
		Laiks	s/p	vienkāršs/salikts
		Dzimte*	m/f/∅	
		Locījums**	n/d/∅	

* Gadījumos, kad x-vārds ir nomināls izteicējs.

* Darbības vārdam 'būt' ir trīs patstāvīgās nozīmes: eksistenciālā, piederības un atrašanās, bet nominālajā izteicējā 'būt' vienmēr ir palīdzīgā.

ĪPAŠĪBAS VĀRDS

Sāisināti: īp. v.

Internacionālisms: adjektīvs

Angliski: adjective

Poz.	Pazīme	Vērtība	Skaidrojums	Piezīmes
1.	Kodifikators	a		
2.	Tips (<i>type</i>)	f	kādības (<i>qualificative</i>)	
		r	attieksmes (<i>relative</i>)	
3.	Dzimte (<i>gender</i>)	m	vīriešu (<i>masculine</i>)	
		f	sieviešu (<i>feminine</i>)	
4.	Skaitlis (<i>number</i>)	s	vienskaitlis (<i>singular</i>)	
		p	daudzskaitlis (<i>plural</i>)	
5.	Locījums (<i>case</i>)	n	nominatīvs (<i>nominative</i>)	
		g	ģenitīvs (<i>genitive</i>)	
		d	datīvs (<i>dative</i>)	
		a	akuzatīvs (<i>accuzative</i>)	
		l	lokativs (<i>locative</i>)	
		v	vokatīvs (<i>vocative</i>)	
6.	Noteiktība (<i>definitness</i>)	n	nenoteiktais (<i>no</i>)	
		y	noteiktais (<i>yes</i>)	
7.	Pakāpe (<i>degree</i>)	p	pamata (<i>positive</i>)	
		c	pārākā (<i>comparative</i>)	
		s	vispārākā (<i>superlative</i>)	
		∅	nepiemīt	'rozā'

VIETNIEKVĀRDS

Sāisināti: v-v.

Internacionālisms: pronomens

Angliski: pronoun

Poz.	Pazīme	Vērtība	Skaidrojums	Piezīmes
1.	Kodifikators	p		
2.	Tips (<i>type</i>)	p	personas (<i>personal</i>)	
		x	atgriezeniskais (<i>reflexive</i>)	
		s	piederības (<i>possesive</i>)	
		d	norādāmais (<i>demonstrative</i>)	
		i	nenoteiktais (<i>indefinitive</i>)	
		q	jautājamais (<i>interrogative</i>)	
		r	attieksmes (<i>relative</i>)	
		g	noteiktais (<i>general</i>)	
z	noliegtais (<i>negative</i>)			
3.	Persona (<i>person</i>)	1		
		2		
		3		
4.	Dzimte (<i>gender</i>)	m	vīriešu (<i>masculine</i>)	
		f	sieviešu (<i>feminine</i>)	
5.	Skaitlis (<i>number</i>)	s	vienskaitlis (<i>singular</i>)	
		p	daudzskaitlis (<i>plural</i>)	
6.	Locījums (<i>case</i>)	n	nominatīvs (<i>nominative</i>)	
		g	ģenitīvs (<i>genitive</i>)	
		d	datīvs (<i>dative</i>)	
		a	akuzatīvs (<i>accuzative</i>)	
		l	lokativs (<i>locative</i>)	
7.	Anafora (<i>anaphora</i>)	a	aizstāj adjektīvu (<i>adjective</i>)	piemīt tikai norādāmajiem v.v.
		s	aizstāj substantīvu (<i>noun</i>)	
		∅	nepiemīt	

VIETNIEKVĀRDS → X-PRIEVĀRDS

8.	x-Pazīmes	Pazīme	Vērtība	Skaidrojums
		Pozīcija	pre/post/rel	
		Vietas apst.	y/n	
		Prievārds	aiz/ap/ar/no/uz/...	„40 instrumentāļi”

APSTĀKĻA VĀRDS

Saīsināti: apst. v.

Internacionālisms: adverbs

Angliski: adverb

Poz.	Pazīme	Vērtība	Skaidrojums	Piezīmes
1.	Kodifikators	r		
2.	Pakāpe (<i>degree</i>)	r	relatīvais (<i>relative</i>)	„pusprievārds”
		p	pamata (<i>positive</i>)	
		c	pārākā (<i>comparative</i>)	
		s	vispārākā (<i>superlative</i>)	
		∅	nepiemīt	nav atvasināts no īp. v.
3.	Grupa (<i>group</i>)	q	mēra (<i>quantitative</i>)	‘drusku’, ‘maz’
		m	veida (<i>manner</i>)	‘krustiem’, ‘aizgūtnēm’
		p	vietas (<i>place</i>)	‘iekšā’, ‘laukā’
		t	laika (<i>time</i>)	‘rīt’, ‘vakar’
		c	cēloņa/nolūka (<i>causative</i>)	‘kāpēc’, ‘kādēļ’, ‘tāpēc’

PRIEVĀRDS

Saīsināti: priev.

Internacionālisms: prepozīcija

Angliski: preposition, postposition — adposition

Poz.	Pazīme	Vērtība	Skaidrojums	Piezīmes
1.	Kodifikators	s		
2.	Novietojums (<i>position</i>)	p	pirms (<i>pre</i>)	
		t	pēc (<i>post</i>)	
3.	Skaitlis (<i>number</i>)	s	vienskaitlis (<i>singular</i>)	
		p	daudzskaitlis (<i>plural</i>)	
4.	Rekcija (<i>regimen</i>)	g	ģenitīvs (<i>genitive</i>)	
		d	datīvs (<i>dative</i>)	dsk. prep. vienmēr ir dat.
		a	akuzatīvs (<i>accuzative</i>)	
5.	Vietas apst. nozīme	y	jā (<i>yes</i>)	vai prievārda konstrukcija var būt vietas apstāklis?
		n	nē (<i>no</i>)	

SAIKLIS

Saīsināti: saiklis

Internacionālisms: konjunkcija

Angliski: conjunction

Poz.	Pazīme	Vērtība	Skaidrojums	Piezīmes
1.	Kodifikators	c		
2.	Tips (<i>type</i>)	c	sakārtojuma (<i>coordinating</i>)	‘un’, ‘bet’
		s	pakārtojuma (<i>subordinating</i>)	‘ka’, ‘ja’
3.	Uzbūve (<i>formation</i>)	s	vienkāršs (<i>simple</i>)	‘ja’
		c	salikts* (<i>compound</i>)	‘lai gan’
		d	divkāršs* (<i>double</i>)	‘ne tikai .. bet arī’
		r	atkārtots (<i>repetit</i>)	‘gan .. gan’

* Divkārši saikļi arī ir salikti saikļi, taču, lai nepazaudētu šo informāciju, tiem ir piešķirts atsevišķs apzīmējums.

SKAITĻA VĀRDS

Saišināti: sk. v.

Internacionālisms: numerālis

Angliski: numeral

Poz.	Pazīme	Vērtība	Skaidrojums	Piezīmes
1.	Kodifikators	m		
2.	Tips (<i>type</i>)	c	pamata (<i>cardinal</i>)	
		o	kārtas (<i>ordinal</i>)	
		f	daļskaitlis (<i>fractal</i>)	
3.	Uzbūve (<i>formation</i>)	s	vienkāršs (<i>simple</i>)	
		c	saliktenis (<i>compound</i>)	
		j	savienots (<i>conjunction</i>)	
4.	Dzimte (<i>gender</i>)	m	vīriešu (<i>masculine</i>)	
		f	sieviešu (<i>feminine</i>)	
5.	Skaitlis (<i>number</i>)	s	vienskaitlis (<i>singular</i>)	
		p	daudzskaitlis (<i>plural</i>)	
6.	Locījums (<i>case</i>)	n	nominatīvs (<i>nominative</i>)	
		g	ģenitīvs (<i>genitive</i>)	
		d	datīvs (<i>dative</i>)	
		a	akuzatīvs (<i>accuzative</i>)	
		l	lokativs (<i>locative</i>)	
7.	Noteiktība (<i>definitness</i>)	n	nenoteiktais (<i>no</i>)	
		y	noteiktais (<i>yes</i>)	
8.	Kārta	v	vieni (1–9)	
		p	padsmiņi (11–19)	
		d	desmiņi (10, 20–99)	
		s	simti (100–999)	
		t	tūkstoši (1 000–99 999)	
		m r	miljoni miljardi	

IZSAUKSMES VĀRDS

Sāsināti: izs. v.

Internacionālisms: interjekcija

Angliski: interjection

Poz.	Pazīme	Vērtība	Skaidrojums	Piezīmes
1.	Kodifikators	i		
2.	Uzbūve (<i>formation</i>)	s	vienkāršs (<i>simple</i>)	
		c	salikts (<i>compound</i>)	

PARTIKULA

Sāsināti: part.

Internacionālisms: partikula

Angliski: particle

Poz.	Pazīme	Vērtība	Skaidrojums	Piezīmes
1.	Kodifikators	q		
2.	Uzbūve (<i>formation</i>)	s	vienkāršs (<i>simple</i>)	'gan', 'it', 'jau'
		c	salikts (<i>compound</i>)	'gan jau', 'tā kā'

PIETURZĪME

Sāsināti: pieturz.

Internacionālisms:

Angliski: punctuation mark

Poz.	Pazīme	Vērtība	Skaidrojums	Piezīmes
1.	Kodifikators	z		
2.	Tips (<i>type</i>)	c	komats (<i>comma</i>)	
		q	pēdiņa (<i>quote</i>)	
		s	punkts (<i>stop</i>)	
		b	iekava (<i>bracket</i>)	
		d	defīse/domu zīme (<i>dash</i>)	
		o	kols (<i>colon</i>)	

ABREVIATŪRA

Sāsināti: abr.

Internacionālisms:

Angliski: abbreviations

REZIDUĀLIS

Sāsināti: rez.

Internacionālisms:

Angliski: residual

Skaidrojums: zīmes, kas nav vārdi

PALĪGTEIKUMS*

Saīsināti: palīgteik.

Internacionālisms:

Angliski: subordinate clause

Poz.	Pazīme	Vērtība	Skaidrojums	Piezīmes
1.	Kodifikators	t		
2.	Veids (<i>type</i>)	t	teikuma priekšmeta	
		i	izteicēja	
		a	apzīmētāja	
		p	papildinātāja	
		v	vietas apstākļa	
		l	laika apstākļa	
		d	veida apstākļa	
		m	mēra apstākļa	
		c	cēloņa	
		n	nolūka	
		j	nosacījuma	
		s	seku	
		e	pieļāvuma	
o	pamatojuma			
z	salīdzinājuma			
r	relatīvais			
3.	Izteiksme (<i>mood</i>)	i	īstenības (<i>indicative</i>)	
		r	atstāstījuma (<i>relative</i>)	
		c	vēlējuma (<i>conditional</i>)	
		d	vajadzības (<i>debitive</i>)	
		m	pavēles (<i>imperative</i>)	
		n	nenoteiksme (<i>infinitive</i>)	
p	divdabis (<i>participle</i>)			
4.	Laiks (<i>tense</i>)	s	vienkāršs (<i>simple</i>)	
		p	salikts (<i>perfect</i>)	
		∅	nepiemīt	
5.	Laiks (<i>tense</i>)	p	tagadne (<i>present</i>)	
		f	nākotne (<i>future</i>)	
		s	pagātne (<i>past</i>)	
		∅	nepiemīt	
6.	Persona (<i>person</i>)	1		
		2		
		3		
		∅	nepiemīt	
7.	Skaitlis (<i>number</i>)	s	vienskaitlis (<i>singular</i>)	
		p	daudzskaitlis (<i>plural</i>)	
		∅	nepiemīt	

* Izstrādes stadija: *alfa*